

Kotimaisen kalan omavaraisuusaste on hälyttävän alhainen

Syrjäseutujen alkutuotanto ansaitsee paremmat
toimintaedellytykset

Alf-Håkan Romar, toimitusjohtaja

Nordic Trout Ab

~~Kansallinen tavoite 2022: 20 000 tonnia kalankasvatusta~~

Näiden kalojen pitäisi olla jo uimassa.

Tavoitetta ei tulla saavuttamaan.

Suomalaisen kasvatetun kalan omavaraisuusaste on alle 15 prosenttia

- Kalan kauppataase on 357 miljoonaa euroa alijäämäinen.
- Suomeen tuodaan joka päivä keskimäärin **1 miljoonalla eurolla** enemmän kalaa kuin viedään.
- Suomalainen kauppa ja jalostus ovat riippuvaisia Norjan ja Ruotsin kalantuotannosta.
- Jo ennen Koronaviruskriisiä kotimaisen kalan kysyntä on ylittänyt tarjonnan.
- Huoltovarmuus edellyttää kalaruoan omavaraisuusasteen pikaista nostamista. Kalankasvatus Suomessa on erittäin tehokas tapa nostaa Suomen eläinproteiinin tuotantoa ja huoltovarmuutta.
- Kalanjalostus yritykset, HoReCa, tukku, kauppa ja kuluttajat haluavat käyttöönsä nykyistä enemmän kotimaista kalaa. Liikatuotannon riskiä ei ole.

Suomella on erinomaiset olosuhteet kestävään kalankasvatukseen

- Puhtaan ja hyvän veden tilan saavuttaminen on meille elintärkeää! Tuotantolaitoksemme sijaitsevat vedessä.
- Puhtaat vesistöt, tuotannon vastuullisuus, turvallinen tuote ja raaka-aineen terveellisyys ovat kilpailutekijöitä myös ulkomaankaupassa.

Kalankasvatus lupaprosessi on pitkä, kallis ja epävarma projekti

- Kasvatusluvan saamiseksi haetaan sekä ympäristölupaa että vesitalouslupaa.
- Käytännössä luvanhakuprosessi kestää vuosia ja maksaa yritykselle vähintään 100 000 euroa riippumatta siitä myönnetäänkö lupa vai ei.
- Vaikka syrjäseuduilla työllistävä kalankasvatuksen alkutuotanto on elintarviketuotantoa, niin olemattomasta ravinnekuormituksesta huolimatta kalankasvatustoiminta rinnastetaan mm. kaivos- ja kemianteollisuuteen.

Kalankasvatus on saavuttanut vesiensuojelun tavoiteohjelman asettamat ympäristötavoitteet

- Rehutehokkuus on ympäristönsuojelua parhaimmillaan.
- Suosimalla kalansyöntiä voimme vähentää merkittävästi ilmaston kuormitusta.
- Kotimainen kirjolohi on ollut vuodesta 2014 WWF:n kalaoppaassa vihreiden kalojen listalla.

Syrjäseutujen alkutuotanto ansaitsee paremmat toimintaedellytykset

7

- Kalankasvatuksen suorat työllisyysvaikutukset ulottuvat kalankasvatuslaitoksiin, perkaamoihin, kalanjalostukseen, tukkuihin, kalarehuntuotantoon ja vähittäismyyntijakeluun.
- Kalankasvatustoimiala ei saa tuotantotukia ja toimii kansainvälisesti markkinaehtoisesti.

Me olemme kehittäneet alaa ja haluamme jatkaa kehittämään, kuten esimerkiksi:

- Automaattinen vedenlaadun tarkkailu poijujen avulla
- Ruokintatekniikan tehostaminen
- Rehukertoimen pienentäminen
- Kalakannan jalostaminen
- Matalafosfori rehu käyttäminen
- Rakkohaurun kasvatus verkkoaltaan yhteydessä ravinnekierron sulkemiseksi
- ASC sertifiointi
- Laitoksen rotaatio eri sijaintien välillä
- Isompien poikasten kasvatus kiertovesilaitoksissa

Poliittinen tavoite ja virkamiehen toimet eivät kohtaa

- Kalankasvatukselle asetettu strateginen kasvutavoite vuodelle 2022 on edennyt äärimmäisen hitaasti. Manner-Suomen tuotanto on tällä hetkellä n. 6.000 tonnia, tavoite 2022 on vähintään 20.000 tonnia.
- Luvantulkitsemistavat vaihtelevat eripuolilla Suomea.
- Ala kokee, että maalia siirretään sitä mukaa kun edetään.

Isonkuvan tarkastelu puuttuu elintarviketuotantoa syrjäseudulla arvioitaessa

- Tämä johtuu suurimmalta osin siitä, että Euroopan Unionin Vesipuidedirektiivin sovittaminen osaksi ympäristölupajärjestelmää on edelleen avoinna.
- Mikään toiminta ei saa vaarantaa hyvän tilan luokituksen saavuttamista, mutta lähtökohdan käytännön soveltaminen lupia myönnettäessä sekä taakanjako hajakuormituksen ja pistemäisten luvanvaraisten kuormittajien välillä on vielä auki.
- Tietoa luokituksen herkkyydestä ei ole saatavilla ja luokitusjärjestelmä ei ole läpinäkyvä ja jäljitettävissä koska se sisältää manuaalisia vaiheita ja yksittäisten henkilöiden tekemiä linjauksia.
- Ympäristöministeriö on velvollinen ohjeistamaan sekä luvanmyöntävää, että luvanvalvovaa viranomaista.
- Kalankasvatus on rinnastettava muuhun elintarviketuotantoon.

Vesiviljely on elintarviketuotantoa muiden ruoan tuotantomuotojen rinnalla

- Mikään elintarviketuotanto ei tapahdu ilman ympäristövaikutuksia
- Kalankasvatus on tehokkain tapa tuottaa eläinproteiinia

Itämeren fosfori- ja typpikuormitus 2019

Kalankasvatus 15 700 tn/vuosi (15,7 milj. kg)

ENNEN

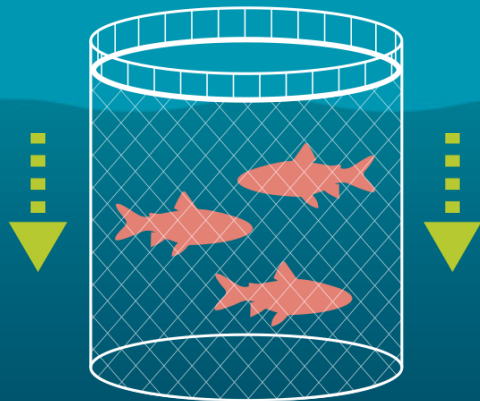
Fosfori 72 100 kg
Typpi 612 000 kg

ERO/VUOSI

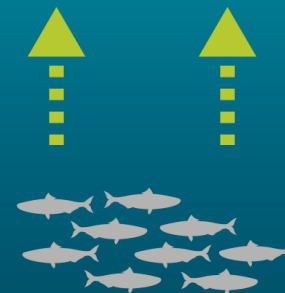
Fosfori -90 920 kg
Typpi -455 200 kg

NYT (BALTIC BLEND)

Fosfori -18 820 kg
Typpi 156 800 kg

Kalankasvatuksen lisääminen lisäisi
ulkopuolelta tulevaa ravinnekuormitusta.

Kalankasvatuksen lisääminen ei kuormita lisää
vaan jopa vähentää fosforikuormitusta.

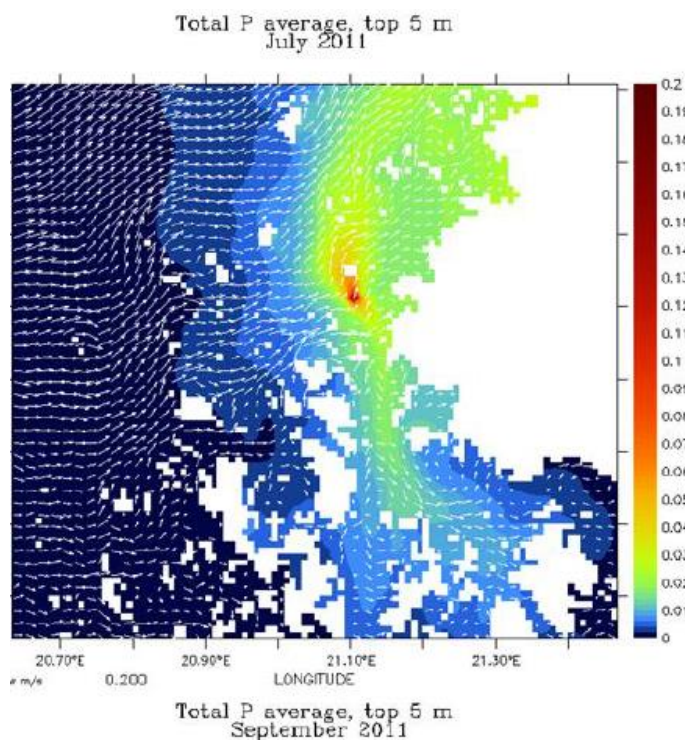
Kalankasvatuksen kokonaiskuormitus Itämereen¹²

- **Kalankasvatus onnistui ainoana toimialana vähentämään kuormitusta Helcomin tavoitteiden mukaisesti**
- **Koko Suomen fosforikuormitus Itämereen vuodessa (Helcom): 3 900 t**
- Kalankasvatuksen fosforikuormitus vuodessa: **Baltic Blend -17 t**
- **Koko Suomen typpikuormitus Itämereen vuodessa (Helcom): 82 000 t**
- Kalankasvatuksen typpikuormitus vuodessa: **Baltic Blend 140 t**

Pistekuormitus?

Kalankasvatuksen ympäristöseurannan kehittäminen (Kettunen ym., SYKE, 2015)

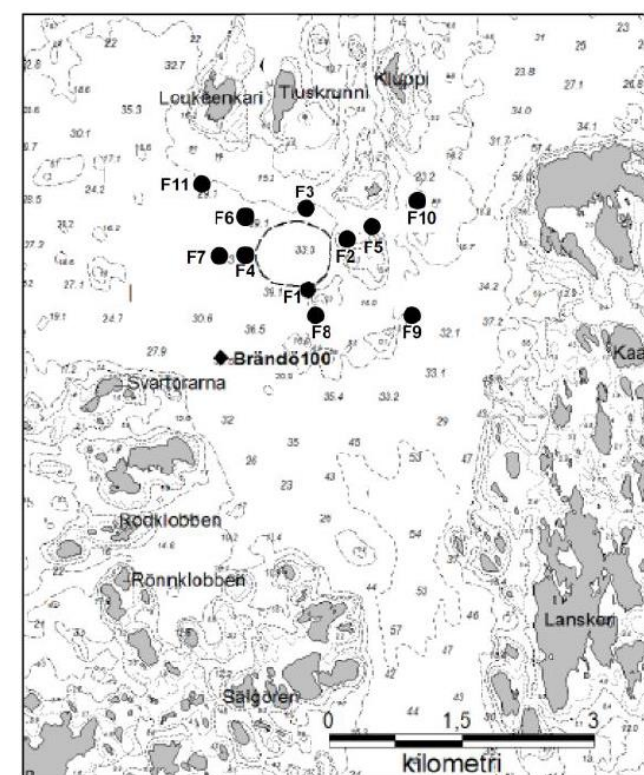
Skaala 0-0,2 mikrogrammaa/litra!

Mallinnus sekä tehostettu ympäristön seuranta ja vaikutusten arviointi ->

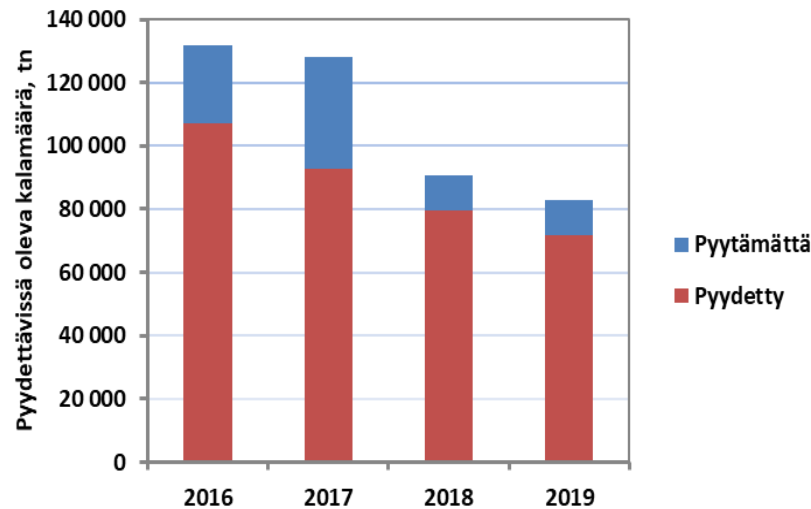
Ei havaittu eroa verrokkialueeseen verrattuna

Hyvin sijoitettuna 500 tonnin kalantuotanto ei ole nyky menetelmillä mitattavissa!

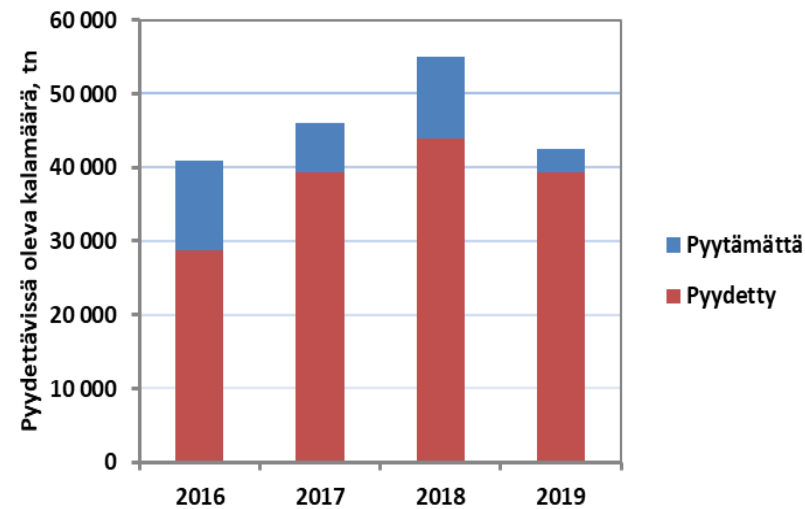

Miten Suomen kalastuskiintiö hyödynnetään?

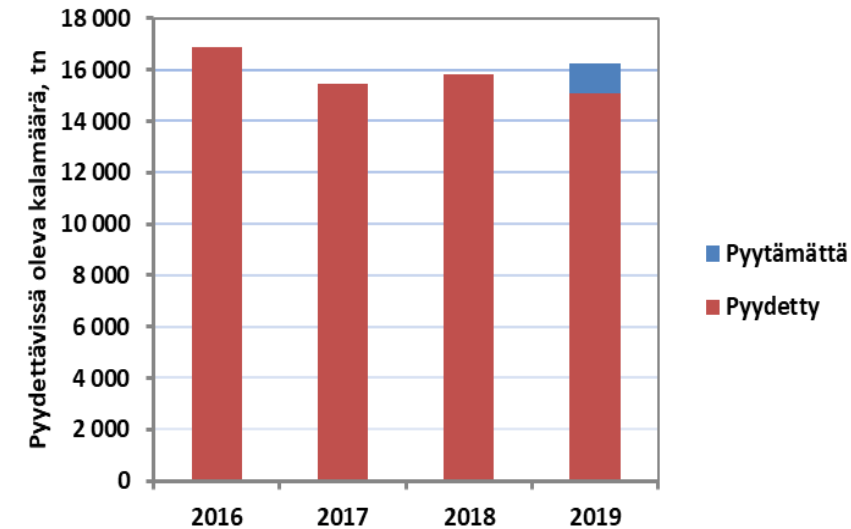
Silakka, Pohjanlahti

Silakka, Saaristomeri ja Ahvenanmaa

Kilohaili

- Vain reilu 3.000 tn silakkasaaliista käytetään suoraan elintarvikkeena
- Noin 40.000 tn silakkasaaliista käytetään kalajauhon valmistukseen ja päätyy sitä kautta elintarvikeketjuun
- Loput käytetään (vielä) turkiseläinten ravintona

Näytönpaikka päättäjille

- Yhteinen tavoite on lisätä kalankasvatusta, lupia ei silti myönnetä
- Itämerirehun avulla kalankasvatus *ei tuo lisää ravinteita Itämereen*
- Oikein sijoitettu kalankasvatus *ei ole pistekuormittaja*
 - Sijainninohjauksesta kehitetty apuväline uusien lupien sijoittamiseen (tieteellistä tutkimusnäyttöä on jo olemassa)

Olisiko aikaa antaa kiertotaloutta toteuttavalle alalle mahdollisuus kasvaa?

Tavoite: enemmän kotimaista meressä ja järvissä kestävästi kasvatettua kalaa. Kestävän kasvatetun kalan omavaraisuus nostetaan nykyisestä alle 15 %:sta 50 %:iin

Ratkaisuja:

Ympäristöhallinnon ja kalataloushallinnon toimijat ovat aktiivisia ja osallistuvat keskusteluun, virallisia linjauksia kuitenkin puuttuu

- 1. 2021 aikana nopeat ympäristöhallinnon linjaukset kasvatuslupien pullonkaulan purkamiseksi:** kriteerit ympäristövaikutusten merkittävyydelle, suhteellisuusperiaatteen soveltaminen ja päästöperusteiset luvat
- 2. Lainsäädännön kehittäminen:** asetustasolla hyväksytään kiertotaloutta edistävien itämerirehujen laskenta osana päästöperusteisia lupia ja kokeilulupien volyymien nosto
- 3. Koko hallinto mukaan:** nykyisten lupien jatko ja kasvu, huoltovarmuuden näkökulma Metsähallituksen tulosohjaukseen, kuntiin monistettava Uudenkaupungin malli kalatuotannon sijoittamisesta, julkisesti saatavilla oleva laadukas ympäristötieto ja tutkimus
- 4. MMM, YM ja TEM vastaavat sinisen biotalouden kasvusta meressä ja järvessä:** yhteinen vastuu varmistaa sinisen biotalouden kasvu, sininen biotalouden tulee olemaan osaa ruokapolitiikasta

2027

Kansallinen tavoite ~~2022~~:
~~20 000~~ tonnia kalankasvatusta
50 000 t

TÄMÄ ON MAHDOLLISTA!

**Lyhyen ja keskipitkän aikavälin tuotannon kasvu
saadaan nykyisistä yksiköistä ja isoista yksiköistä
ainoastaan avomereltä**